

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในสังคมยุคปัจจุบันความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกของสังคมเป็นไปอย่างสลับซับซ้อน ความเจริญทางวัตถุและเทคโนโลยีเป็นไปอย่างรวดเร็ว ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และการปกครองเป็นอย่างมาก ในขณะที่เดียวกันปัญหาอาชญากรรมก็เป็น ปัญหาของสังคมที่มีการพัฒนาควบคู่มากับความเปลี่ยนแปลงของสังคม ปัญหาอาชญากรรมจึง เป็นปัญหาสำคัญที่บ่งบอกสภาพของสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม ยิ่งสังคมแปรสภาพสู่ สภาวะความทันสมัยมากขึ้นเท่าใด ปัญหาอาชญากรรมก็เพิ่มมากขึ้นเสมือนเงาตามตัวเช่นกัน การดูแลรักษาสังคมของตำรวจจึงมีขอบเขตที่กว้างขวางไร้พรมแดนเช่นเดียวกับตำรวจยุคนี้ จำเป็นต้องปรับปรุง และพัฒนาตนเองให้ทันกับกระแสโลก ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนา ประเทศชาติ (สุทธิ ปันมา. 2535 : 3)

สำนักงานตำรวจแห่งชาติในปัจจุบันนี้ได้มุ่งเน้นการพัฒนากุศลกร โดยได้กำหนด แนวทางในการพัฒนาตามแผนพัฒนาสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2550-2554 ไว้ 3 ด้าน คือ แผนพัฒนาตำรวจและครอบครัว, แผนพัฒนาองค์กร - หน่วยงาน และแผนพัฒนาระบบ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. 2550 : 1) โดยในด้านแรกได้เน้นการพัฒนาตำรวจและครอบครัว เป็นสำคัญ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ให้ความสำคัญในการพัฒนากุศลกร เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลทั้งด้านตัวบุคลากรผู้ปฏิบัติ และความสำเร็จตาม วัตถุประสงค์ในงาน สำนักงานตำรวจแห่งชาติซึ่งเป็นองค์กรใหญ่องค์กรหนึ่ง ผู้บริหารนอกจาก จำเป็นต้องศึกษาทฤษฎีหลักการ และกระบวนการในการบริหารแล้ว ยังจำเป็นต้องมีความรู้ เกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารด้วย ได้แก่ พฤติกรรม และความพึงพอใจในการ ปฏิบัติงาน ฉะนั้นการสร้าง ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจให้เกิดในแต่ ละบุคคลนั้นจะต้องสร้างแรงจูงใจที่ดี

สถานีตำรวจภูธรวัชรบุรี อำเภอวัชรบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นองค์กรหนึ่งที่มีบทบาท สำคัญในการรับผิดชอบโดยตรงในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมที่มีผลกระทบต่อความ ปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของประชาชน ตลอดจนความสงบเรียบร้อยของสังคม วิธีหนึ่งที่จะช่วยให้การปฏิบัติภารกิจให้สัมฤทธิ์ผลอย่างมีประสิทธิภาพก็โดยการแสวงหาแนวทางพัฒนา

องค์กร กำหนดหลักการ รับฟังความคิดเห็นของประชาชนและบุคลากรในหน่วยงานของตน ทำงานให้สนองต่อความเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสมและทันเหตุการณ์ ตลอดจนพัฒนาข้าราชการตำรวจให้มีจิตสำนึกเป็นตำรวจอาชีพมิใช่เพียงเป็นบุคคลที่มีอาชีพตำรวจ โดยมีแค่เครื่องแบบเท่านั้น แต่ต้องมีจิตวิญญาณของผู้พิทักษ์รับใช้และให้บริการแก่ประชาชนด้วยความถูกต้องรวดเร็ว และเป็นธรรมอย่างเสมอภาค งานในหน้าที่ตำรวจในปัจจุบันนี้ เป็นภารกิจที่เน้นหนักในด้านการป้องกันปราบปรามและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ตลอดจนเสริมสร้างทัศนคติ และค่านิยมที่ดีของประชาชนที่มีต่อตำรวจ โดยมีหลักการปฏิบัติหน้าที่บนพื้นฐานของความยุติธรรม ความเสมอภาคตามหลักกฎหมายอย่างเคร่งครัด ไม่หวั่นเกรงอิทธิพลหรือภาวะครอบงำอื่นๆ ทั้งจะต้องระมัดระวังมิให้เกิดความลำเอียง ชี้คั่นในความถูกต้องชอบธรรม และไม่กระทำความผิดกฎหมายเสียเอง มิฉะนั้นแล้วจะเป็นการก่อความเดือดร้อนแก่ประชาชนและเป็นการทำลายอาชีพของตนเองด้วย ปัจจุบันสถานีตำรวจภูธรธวัชบุรี มีข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร จำนวน 11 คน และข้าราชการตำรวจชั้นประทวน จำนวน 104 คน รวมทั้งสิ้น 115 คน (สถานีตำรวจภูธรธวัชบุรี, 2552 : 7) ซึ่งเมื่อเทียบกับภารกิจ หน้าที่งานที่ต้องปฏิบัติในความรับผิดชอบแล้วนับว่ามีจำนวนน้อย ไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่ และจากการปฏิบัติงานที่ผ่านมาพบว่าข้าราชการตำรวจในสังกัดไม่สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดได้ในหลายด้าน เนื่องจากขาดการประสานความร่วมมือระหว่างแผนกงาน ซึ่งปรากฏการณ์เช่นนี้ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน และภาพพจน์ที่ดีงามของหน่วย

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงนับว่าเป็นสิ่งสำคัญต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานที่ผู้บังคับบัญชา และผู้ที่เกี่ยวข้องให้ความสนใจ เพราะงานใดก็ตามถ้าผู้ปฏิบัติงานมีความคิดเห็นตรงกันที่จะปฏิบัติงานแล้ว ก็จะนำมาสู่การปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ และบรรลุเป้าหมายในทางตรงกันข้ามหากผู้ปฏิบัติงานมีความคิดเห็นที่ไม่ตรงกันในการปฏิบัติงาน ก็อาจจะเกิดผลเสียแก่หน่วยงาน หรือองค์กรนั้นๆ ได้ ด้วยเหตุนี้ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการของเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธรธวัชบุรี อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งเป็นสถานีตำรวจที่ผู้ศึกษาปฏิบัติงานอยู่ เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนพัฒนาปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานีตำรวจภูธรธวัชบุรี อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

คำถามการวิจัย

1. เจ้าหน้าที่ตำรวจของสถานีตำรวจภูธรราชบุรี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการของสถานีตำรวจภูธรราชบุรี อำเภอราชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด อยู่ในระดับใด
2. เจ้าหน้าที่ตำรวจ ที่มีสายงานและประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการของ สถานีตำรวจภูธรราชบุรี อำเภอราชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ดอยู่ในระดับใด
3. เจ้าหน้าที่ตำรวจของสถานีตำรวจภูธรราชบุรีมีข้อเสนอแนะต่อการบริหารจัดการของสถานีตำรวจภูธรราชบุรี อำเภอราชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ดอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการของเจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานีตำรวจภูธรราชบุรี อำเภอราชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการของเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธรราชบุรี อำเภอราชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามสายงานและประสบการณ์การทำงาน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะ ของเจ้าหน้าที่ตำรวจเกี่ยวกับการบริหารจัดการของสถานีตำรวจภูธรราชบุรี อำเภอราชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านพื้นที่ คือ การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการของเจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานีตำรวจภูธรราชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด
2. ขอบเขตด้านประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติราชการสังกัดสถานีตำรวจภูธรราชบุรี อำเภอราชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ปีงบประมาณ 2552 จำนวน 115 คน (สถานีตำรวจภูธรราชบุรี. 2550 : 2)
3. ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาครั้งนี้กำหนดขอบเขตเนื้อหา ดังนี้
 - 3.1 ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการของเจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานีตำรวจภูธรราชบุรี อำเภอราชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ใน 7 ด้าน คือ การวางแผน การจัดองค์การ การบรรจุหรือแต่งตั้ง การสั่งการ การประสานงาน การรายงาน และงบประมาณ

3.2 ศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการของเจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานีตำรวจภูธรราชบุรี อำเภอราชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามสายงานและประสบการณ์การทำงาน

3.3 ศึกษาข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการของสถานีตำรวจภูธรราชบุรี อำเภอราชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

4. ขอบเขตด้านตัวแปร เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการของเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธรราชบุรี อำเภอราชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ใน 7 ด้าน คือ การวางแผน การจัดองค์การ การบรรจุหรือแต่งตั้ง การสั่งการ การประสานงาน การรายงาน และงบประมาณ

5. ขอบเขตด้านระยะเวลา การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการของเจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานีตำรวจภูธรราชบุรี อำเภอราชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ดครั้งนี้ ดำเนินการศึกษาตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2552 ถึงวันที่ 30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2552

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึก ของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีต่อการบริหารจัดการด้านต่างๆ

เจ้าหน้าที่ตำรวจ หมายถึง ข้าราชการตำรวจที่สังกัดสถานีตำรวจภูธรราชบุรี

การบริหารจัดการ หมายถึง กระบวนการเพื่อให้บรรลุจะมุ่งหมายขององค์กรโดยอาศัยทรัพยากรขององค์กร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล โดยรับแนวคิดการบริหารงานที่สำคัญ 7 ประการ คือ POSDCORB อัน ได้แก่ (ดิน ปรัชญพฤทธิ์. 2537 : 8-10)

1. การวางแผน (Planning) หมายถึง กระบวนการในการกำหนดขั้นตอนการทำงาน การจัดทำแผนการดำเนินงาน การกำหนดระยะเวลาและวิธีการทำงาน

2. การจัดองค์การ (Organizing) หมายถึง การมอบหมาย การมอบอำนาจ การแบ่งหน้าที่ การกำหนดโครงสร้างการบริหารงาน การจัดคนเข้าสู่งาน การจัดสายบังคับบัญชา

3. การบรรจุหรือแต่งตั้ง (Staffing) หมายถึง การคัดเลือกคนเข้าสู่งานหรือหน้าที่ การวางแผนในการบริหารจัดการงานบุคคล ตามความรู้ความสามารถ

4. การสั่งการ (Directing) หมายถึง การตัดสินใจของผู้บังคับบัญชา การออกคำสั่ง การสั่งใช้ การลงโทษ การทำงานตามสายการบังคับบัญชา

5. การประสานงาน (Coordinating) หมายถึง ความสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่
 ดำรงในการปฏิบัติงานระหว่างเจ้าหน้าที่ด้วยกัน ผู้บังคับบัญชา ประชาชน

6. การรายงาน (Reporting) หมายถึง การนำเสนอผลการทำงาน ทั้งก่อน หลัง
 หรือแม้แต่ระหว่างการปฏิบัติให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบไม่ว่าจะเป็น ผู้บังคับบัญชา หรือผู้
 ส่วนได้ส่วนเสีย

7. งบประมาณ (Budgeting) หมายถึง เงินที่ได้รับการจัดสรรจากรัฐเพื่อใช้ใน
 การบริหารจัดการในงานของสถานีตำรวจภูธรราชบุรี การจัดทำแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณ
 การจัดทำบัญชี

ประสบการณ์การทำงาน หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติราชการตำรวจตั้งแต่บรรจุ
 ครั้งแรกจนถึงปัจจุบัน โดยจำแนกช่วงอายุประสบการณ์ในการทำงานได้ ดังนี้

1. ช่วงอายุ 1-5 ปี
2. ช่วงอายุ 6-10 ปี
3. ช่วงอายุ 11-15 ปี
4. ช่วงอายุ 16-20 ปี
5. ช่วงอายุ 21 ปี ขึ้นไป

สายงาน หมายถึง บทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบในการปฏิบัติตามคำสั่งของ
 ผู้บังคับบัญชาหรือตามความรู้ความสามารถของแต่ละบุคคล ตามที่ได้รับการบรรจุแต่งตั้ง
 ได้แบ่งแยกงานได้ 5 ประเภท คือ

1. งานอำนวยการ หมายถึง งานบริหารเอกสาร ได้แก่ การรับ – ส่งหนังสือ และ
 แยกประเภทเอกสาร การออกเลขที่หนังสือ คำสั่ง วิทยุ การพิมพ์หนังสือราชการในงานธุรการ
 การเก็บหนังสือราชการ การจัดระเบียบวาระการประชุม การควบคุมสมุดลงเวลาทำงาน รวมทั้ง
 งานแนะนำติดต่อประชาสัมพันธ์กับประชาชน เป็นเวรยามรักษาความปลอดภัยในสำนักงาน
 และติดต่อรับ และเบิกจ่ายสิ่งของประเภทต่าง ๆ ในราชการ ของสถานีตำรวจภูธรราชบุรี

2. งานป้องกันปราบปราม หมายถึง งานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมภายใต้
 การกำกับ ดูแล ตรวจสอบ โดยใกล้ชิด หรือตามคำสั่ง หรือแนวทางปฏิบัติที่มีอยู่อย่างแน่ชัด หรือ
 ละเอียดถี่ถ้วนและปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวข้อง หรือตามที่ได้รับมอบหมาย ของสถานีตำรวจภู
 ธรราชบุรี

3. งานสืบสวน หมายถึง งานในด้านการสืบสวนหาข่าว และปฏิบัติการอื่นใดเพื่อประโยชน์ในด้านการปราบปราม การวางแผนการสืบสวน การศึกษาเก็บรวบรวมสถิติข้อมูลในส่วนที่เกี่ยวข้อง และนำวิทยาการต่าง ๆ มาใช้ในการสืบสวน ของสถานีตำรวจภูธรราชบุรี

4. งานสอบสวน หมายถึง งานในด้านการตรวจสอบหลักฐานและความสมบูรณ์ของสำนวนคดี และหลักฐานต่าง ๆ ของคดีที่อยู่ในอำนาจของสถานีตำรวจภูธรราชบุรี ที่จะดำเนินการ รวมทั้งการดำเนินการจัดเก็บรักษาหลักฐานต่าง ๆ ที่ประกอบสำนวนคดี ได้แก่ การเก็บรักษาของกลาง การจัดทำสถิติที่เกี่ยวข้อง การรายงานเกี่ยวกับคดีและไม่เกี่ยวข้องกับคดี หรือตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา ตลอดจนการประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ของสถานีตำรวจภูธรราชบุรี

5. งานจราจร หมายถึง งานเกี่ยวกับการจราจร ได้แก่ การจัดและควบคุมการจราจร การป้องกันการกระทำผิดทางการจราจร การจับกุมผู้กระทำผิดทางการจราจร การดำเนินการเบื้องต้นเมื่อเกิดอุบัติเหตุจราจร การให้ความรู้ คำแนะนำ ข่าวสาร ข้อมูลเกี่ยวกับการจราจรแก่ประชาชนเพื่อประโยชน์ในงานจราจร รวมทั้งการจัดเก็บรวบรวมสถิติข้อมูล การศึกษาและเสนอความเห็นเกี่ยวกับงานจราจร ของสถานีตำรวจภูธรราชบุรี

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ข้อมูลที่ได้จากการศึกษานี้ ผู้ศึกษาจะนำไปเป็นข้อเสนอแนะให้กับหน่วยงาน ประกอบการพิจารณาแก้ไข ปรับปรุง ประยุกต์หรือพัฒนาการบริหารจัดการสถานีตำรวจภูธรราชบุรีให้มีความเหมาะสม มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน